

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Logistiikka	Päivämäärä	9.6.2006
Tekijä(t)	Maiju Rantanen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	118
Otsikko	Maantiekuljetus- ja huolinta-alojen rakennemuutos Suomessa 1990-luvun puolivälin jälkeen		
Ohjaaja(t)	KTT Lauri Ojala		

Tiivistelmä

Maantiekuljetus- ja huolinta-alan läpikäymästä rakennemuutoksesta on puhuttu paljon viime vuosien aikana. Alaa ei kuitenkaan ole kokonaisuutena suurestikaan tutkittu. Tällä tutkielmalla pyritään muodostamaan kokonaiskuva kuljetus- ja huolinta-aloista sekä tunnistamaan aloille tärkeitä muutujia. Tutkimus on luonteeltaan sekä kuvailevaa että selittävää. Analysoitava aineisto koostuu muun muassa tilinpäätöstiedoista, tilastoista, artikkeleista ja vuosikertomuksista. Analyysin pääpaino on kvantitatiivisessa aineistossa, ja kvalitatiivisella aineistolla tuetaan numerollisesta aineistosta tehtyjen havaintojen tulkintaa.

Tutkimusongelmana on, mitä muutoksia suomalaisilla kuljetus- ja huolinta-aloilla on tapahtunut 1990-luvun puolivälin jälkeen. Tutkielma jakaantuu toimialatason ja yritystason tarkasteluun. Tutkimusaihetta lähestytään osaongelmien avulla, joilla selvitetään, mitä muutoksia markkinaosuuksien jakaantumisessa ja tuloksissa on tapahtunut; miten yritysten toimintaan vaikuttavat tekijät ovat muuttuneet; miten osittaistuottavuudet ja tunnusluvut ovat kehittyneet.

Toimialaa tutkitaan rakenne-toiminta-tulokset-mallin avulla ja alojen keskittymistä selvitetään Herfindahl-Hirschman indeksillä. Kilpailuaste on perinteisesti ollut korkea tiekuljetus- ja huolinta-aloilla. Euroopan kuljetusmarkkinoilla tapahtuneet huomattavat yritysostot ovat vaikuttaneet Suomenkin markkinoihin. Kuitenkin Suomen maantiekuljetus- ja huolinta-alan havaitaan olevan melko keskittymättömän.

Osittaistuottavuudet lasketaan pienille ja keskisuurille sekä suurille yrityksille kiinteän pääoman, henkilöstön, ostojen ja muiden kulujen osalta. Osittaistuottavuuksissa havaitut muutokset kertovat muun muassa ulkoistamisen lisääntymisestä. Suuret kuljetusyritykset käyttävätkin paljon alihankintaa, mitä tukee myös havainto ulkopuolisten palvelujen huomattavasta osuudesta ostoista suurilla yrityksillä.

Maantiekuljetus- ja huolinta-alan rakenteeseen ja toimintaan vaikuttavat monet tekijät. Alan toimintakenttä muokkaantuu jatkuvasti ja yritykset sopeutuvat muuttuvaan ympäristöön eri keinoin. Tulevaisuudessakin alalla toiminee muutama suuri kuljetusyritys, joitakin erikoistuneita pieniä ja keskisuuria yrityksiä sekä monia pieniä kuljetusyrityksiä ja itsenäisiä omistajakuljettajia. Yritysten välinen yhteistyö ja verkostoituminen lisääntyvät.

Asiasanat	Tiekuljetus, huolinta, rakennemuutos, tuottavuus, keskittyminen
Muita tietoja	